

**Informacija o zaključenju Ugovora o garanciji za kreditni aranžman između
Željezničkog prevoza Crne Gore A.D. Podgorica (ŽPCG) i Evropske banke za obnovu i
razvoj (EBRD), za potrebe finansiranja nabavke novih vozova koji bi se koristili u
lokalnom prevozu putnika**

Željeznički prevoz Crne Gore AD Podgorica (ŽPCG) je u prethodnom periodu pregovarao sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD), u cilju zaključivanja Ugovora o kreditu, za realizaciju Projekta nabavke novih vozova koji bi se koristili u lokalnom prevozu putnika.

Projekat podrazumijeva kupovinu do tri seta četvorodjelnih elektromotornih garnitura (EMV) koje će ŽPCG koristiti na cijeloj željezničkoj mreži Crne Gore. Novi vozni park zamijenit će stare, energetske neefikasne garniture sa lokomotivskom vučom koje su trenutno u saobraćaju.

Ciljevi projekta uključuju poboljšanje kvaliteta putničkih željezničkih usluga i smanjenje emisije CO₂. Očekuje se da će novi EMV-ovi doprinijeti boljoj usluzi, većoj bezbjednosti i pristupačnosti željezničkog prevoza za sve građane Crne Gore. Projekat će podržati razvoj sektora željezničkog prevoza kroz modernizaciju voznog parka, što će značajno smanjiti emisiju ugljenika prelaskom sa drumskog na željeznički prevoz. Očekuje se da će se projekat završiti u roku od tri godine od datuma stupanja na snagu.

Kupovina novih vozila smanjit će operativne troškove i povećati prihode ŽPCG-a, što će doprinijeti finansijskoj održivosti preduzeća. Projekat takođe uključuje tehničku pomoć za implementaciju, reviziju Ugovora o obaveznom javnom prevozu i unapređenje korporativnog upravljanja kompanije.

EBRD zajam, uz garanciju države, pokriva sve troškove projekta, koji ukupno iznose 30 miliona eura. Dodatno, projekat će doprinijeti usvajanju novog Zakona o željeznici i razvoju Akcionog plana korporativnog upravljanja, čime će se unaprijediti upravljačke prakse u ŽPCG-u. Sa procijenjenom uštedom emisije od 18.145 tona CO₂ u periodu od 2026. do 2037. godine, projekat će značajno smanjiti ugljenični otisak željezničkog prevoza u Crnoj Gori.

Kada su u pitanju uslovi kreditnog aranžmana koje je ŽPCG ugovorio sa EBRD bankom, ugovorena vrijednost kredita iznosi 30 miliona eura sa rokom otplate od 15 godina, uključujući grejs period od tri godine, uz polugodišnju otplatu. Kamatna stopa je varijabilna, sastoji od šestomjesečnog EURIBORA i margine od 1%, uz polugodišnju otplatu. Rok raspoloživosti kreditnih sredstava je 3 godine od datuma stupanja na snagu Ugovora. Ostali troškovi uključuju naknadu za obradu kredita (front and fee) u iznosu od 1% od ugovorenog iznosa, naknadu za otvaranje kreditne linije od 0,5%, naknadu za prijevremenu isplatu od 0,125%, naknadu za otkazivanje od 0,125%. Takođe, predviđeno je da se na nepovučena sredstva plaća provizija, u visini od 0,5% godišnje (commitment charge).

Sredstva iz navedenog kreditnog aranžmana bi se povlačila shodno dinamici realizacije projekta, pri čemu minimalan iznos povlačenja sredstava iznosi 1 milion eura.

Dodatno, u cilju koordinacije, upravljanja, praćenja i evaluacije svih aspekata implementacije Projekta, uključujući nabavku dobara, radova i usluga za Projekat, ŽPCG kao Zajmoprimac će formirati, i u svakom trenutku tokom izvođenja Projekta upravljati Jedinicom za implementaciju projekta (PIU) sa adekvatnim resursima i odgovarajućim kvalifikovanim osobljem, uključujući najmanje jednog višeg menadžera kojeg imenuje ŽPCG, u skladu sa projektnim zadatkom prihvatljivim za EBRD.

Uslov za zaključenje Ugovora o kreditu je izdavanje državne garancije. Predmetnom garancijom predviđeno je da garant bezuslovno garantuje, kao primarni dužnik, ne samo kao jemstvo, pravovremeno i tačno plaćanje obaveza u skladu sa Ugovorom o kreditu, kao i

tačno izvršenje svih drugih obaveza zajmoprimca, kako je definisano Ugovorom o kreditu. Dodatno, u skladu sa Ugovorom o garanciji, Garant je dužan da podrži Zajmoprimca u izvršavanju svih obaveza iz Ugovora o kreditu, osigura izuzeće od oporezivanja za robu i usluge nabavljene za Projekat, te preduzme potrebne mjere za odobrenje i sprovođenje Akcionog plana korporativnog upravljanja. Takođe, Garant mora obezbijediti izmjene Ugovora o javnim uslugama i adekvatnu budžetsku podršku Zajmoprimcu u skladu sa dogovorenim operacijama i finansijskim obavezama

Napominjemo da je shodno članu 6.01(b) Ugovora o kreditu i članu 3.02 Ugovora o garanciji, a u skladu sa članom 9.03(b) Standardnih uslova banke, neophodno je da u ime garanta, odnosno Vlade Crne Gore, Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore izda Pravno mišljenje o Ugovoru o garanciji.

U cilju potvrde da je ŽPCG kreditno sposoban da redovno otplaćuje svoje obaveze po osnovu ovog kreditnog aranžmana, dostavljeni su Izvještaji o finansijskom poslovanju, odnosno bilansi uspjeha i bilansi stanja za poslednje dvije poslovne godine, kao i trogodišnju projekciju prihoda i rashoda.

Uvidom u dokumentaciju, a na osnovu procjene prihoda i rashoda za naredni trogodišnji period, očekuje se da će ŽPCG poslovati sa pozitivnim rezultatom.

Ukupni prihodi Željezničkog prevoza u periodu od januara do decembra 2023. godine ostvareni su u iznosu od 11.368.361,00 eura i isti su veći za 10% u odnosu na uporedni period 2022. godine. U istom periodu ostvareni su ukupni troškovi u 10.990.388,00 eura, i isti su veći za 17% u odnosu na uporedni period. ŽPCG je u posmatranom periodu ostvarilo dobitak prije oporezivanja u iznosu od 377.973,00 eura, odnosno 60% manje u odnosu na uporedni period. U okviru kategorije prihoda evidentan je rast prihoda iz lokalnog i međunarodnog saobraćaja za oko 590.000,00 eura u odnosu na uporedni period, dok su subvencije po osnovu obaveze javnog prevoza bile takođe veće 300.000,00 eura u odnosu na uporedni period.

U skladu sa Zakonom o kontroli državne pomoći, kao i Zakona o zaštiti konkurencije, Agencija za zaštitu konkurencije dostavila je Mišljenje, broj 01-430/23-683/3, od 28.12.2023. godine, kojim se potvrđuje da izdavanje predmetne garancije isključuje prisustvo državne pomoći. Na zahtjev Ministarstva finansija, Agencija je dopisom, broj 01-430/23-683/5, potvrdila da je predmetno mišljenje relevantno i za 2024. godinu, odnosno da izdavanje predmetne garancije ne predstavlja državnu pomoć.

Takođe, na sjednici Odbora direktora ŽPCG, održanoj 14. juna 2024. godine, donijeta je Odluka, broj 6185/5, o odobravanju za kreditno zaduženje ŽPCG u iznosu od 30 miliona eura.

U skladu sa članom 54 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti ("Sl. list Crne Gore", br. 20/14 od 25.04.2014, 56/14 od 24.12.2014, 07/17 od 27.10.2017 i 004/40 od 26.01.2018, 055/18 od 01.08.2018 i 066/19 od 06.12.2019, 70/21, 145/21, od 31.12.2021, 027/23, od 08.03.2023, 123/23, od 30.12.2023 i 125/23, od 31.12.2023. godine), ŽPCG, kao korisnik garancije, u obavezi je da uplati naknadu za rizik u visini od 0,5% od iznosa garancije.

Napominjemo, pravni osnov za zaključivanje predmetnog Ugovora o garanciji, predstavlja Zakon o Budžetu Crne Gore za 2024. godinu (Službeni list Crne Gore, broj 124/2023 od 31.12.2023.) kao i Odluka o zaduživanju Crne Gore (Službeni list Crne Gore, broj 124/2023 od 31.12.2023.), gdje je predviđeno izdavanje državne garancije za kreditni aranžman između Željezničkog prevoza Crne Gore (ŽPCG) i Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), a za potrebe finansiranja nabavke novih vozova koji bi se koristili u lokalnom prevozu putnika, u iznosu do 30 miliona eura